

BASISBOEK FINANCIËLE ADMINISTRATIE 2 - THEORIEBOEK

Boom beroepsonderwijs
info@boomberoepsonderwijs.nl
www.boomberoepsonderwijs.nl

Auteurs: Ad Bakker, Peter Hintzen en Sergio van Tiel

Titel: Basisboek Financiële administratie 2 - Theorieboek
ISBN: 978 90 3726 307 7
Eerste druk/eerste oplage

© Boom beroepsonderwijs 2022

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van (een) gedeelte(n) uit deze uitgave in bijvoorbeeld een (digitale) leeromgeving of een reader in het onderwijs (op grond van artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot Stichting Uitgeversorganisatie voor Onderwijslicenties (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.stichting-uvo.nl).

De uitgever heeft ernaar gestreefd de auteursrechten te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.

Door het gebruik van deze uitgave verklaart u kennis te hebben genomen van en akkoord te gaan met de specifieke productvoorwaarden en algemene voorwaarden van Boom beroepsonderwijs, te vinden op www.boomberoepsonderwijs.nl.

INHOUD

Voorwoord	5
Hoofdstuk 1 Berekeningen voorraden en brutowinst	7
1.1 Inleiding	7
1.2 Waardering van de voorraden en berekening van de brutowinst	7
1.3 Voorraadwaardering tegen vaste verrekenprijs en prijsverschillen	9
1.4 Prijsverschillen aan het einde van het boekjaar	14
1.5 Aanpassen vaste verrekenprijs	15
1.6 Voorraadverschillen boeken	16
1.7 Resultaat op prijsverschillen	19
1.8 Toepassing van de vaste verrekenprijs inclusief directe inkoopkosten	21
1.9 Samenvatting	24
1.10 Kernbegrippen	25
Hoofdstuk 2 Voorafgaande journaalposten, correctieboekingen en kolommenbalans	27
2.1 Inleiding	27
2.2 Correctieboekingen	27
2.3 Voorafgaande journaalposten	33
2.4 Samenvatting	43
2.5 Kernbegrippen	44
Hoofdstuk 3 Ontvangst goederen en facturen op verschillende tijdstippen	45
3.1 Inleiding	45
3.2 Eerst goederenontvangst, daarna ontvangst factuur	46
3.3 Eerst factuurontvangst, daarna ontvangst goederen	50
3.4 Geen vaste volgorde in ontvangst goederen en ontvangen factuur	54
3.5 Samenvatting	57
3.6 Kernbegrippen	59
Hoofdstuk 4 Verzenden goederen en facturen verschillende tijdstippen	61
4.1 Inleiding	61
4.2 Eerst verzenden van goederen, daarna verzenden van factuur	62
4.3 Eerst verzenden van factuur, daarna verzenden van goederen	66
4.4 Geen vaste volgorde verzenden goederen en versturen factuur	70
4.5 Samenvatting	74
4.6 Kernbegrippen	75
Hoofdstuk 5 Administratieve organisatie	77
5.1 Inleiding	77
5.2 Administratieve organisatie	77
5.3 Interne controle	78
5.4 Functiescheiding	82
5.5 Debiteurenbeleid	86
5.6 Enterprise Resource Planning	87
5.7 Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme	88
5.8 Archiveren: doel en begrippen	90
5.9 Bewaarplicht en bewaartermijnen	91

5.10	Het ordenen van archiefstukken	93
5.11	Privacywetgeving	95
5.12	Samenvatting	98
5.13	Kernbegrippen	101
	Rekeningschema	104
	Index	105

VOORWOORD

Vakkennis, vaardigheden en kunnen werken met tools is essentieel voor iedereen die aan de slag wil in de zakelijke dienstverlening. Voor de assistent Business Services, Allround Assistant Business Services en de specialisten Office en Management Support, Business Administration & Control, Marketing & Communication en Legal, Insurance & HR Services.

De leermiddelen van Knowhow | Financieel zorgen dat jij – student Business Administration & Control specialist - beschikt over de juiste vakkennis, deze kennis kunt toepassen en leert werken met de juiste tools.

Standaard opbouw Knowhow | Financieel

Je start altijd met uitleg van vakkennis en vakvaardigheden. Met kennis- en inzichtopdrachten stel je zelf vast of je de kennis beheerst. Met praktische opdrachten leer je kennis toe te passen en werk je aan vaardigheden om de kennis te verwerken. Je maakt kennis met software en informatiebronnen die je kunnen helpen bij het inzetten van je kennis en vaardigheden.

De combinatie van kennis, vaardigheden en tools stelt je uiteindelijk in staat om opdrachten die zijn gebaseerd op taken en producten uit de praktijk te maken. Daarnaast ontwikkel je met Knowhow | Financieel ook studievaardigheden die op het hbo van je worden gevraagd.

Kwalificatiedossier Business Services en examens

De inhoud van alle Knowhow | Financieel-leermiddelen is afgestemd op het profieldeel Business Administration & Control specialist uit het kwalificatiedossier Business Services. De theorie en opdrachten bereiden voor op de kennisexamens en praktijkexamens Business Administration & Control van Stichting Praktijkleren.

Hoe werkt de methode?

Knowhow | Financieel bestaat uit theorieboeken, werkboeken en een digitale leeromgeving waar je via je computer, tablet of smartphone in kunt werken. In deze online omgeving vind je alle theorie en opdrachten uit deze boeken inclusief de video's, weblinks en documenten.

Je kunt daarnaast in de digitale leeromgeving met verschillende soorten opdrachten aan het werk. Vaktermen leren met een begrippentrainer, jezelf overhoren met Test je kennis, doe-opdrachten waar je met kennis, vaardigheden en tools aan de slag gaat en opdrachten die zijn gebaseerd op taken uit de beroepspraktijk.

De digitale leeromgeving kun je bereiken via digitaal.boomonderwijs.nl.

Bekijk de video, activeer de weblink of download het document.

Hoe moet je de licentie activeren?

Voordat je de digitale leeromgeving kunt gebruiken, moet je je licentie activeren.

- Overleg met je docent welk type account je gebruikt.
- Ga naar www.boomberoepsonderwijs.nl/licentie.
- Bekijk de instructiefilm of lees het stappenplan.
- Volg de stappen.

HOOFDSTUK 1

BEREKENINGEN VOORRADEN EN BRUTOWINST

1.1 Inleiding

Als je met voorraden werkt, krijg je te maken met berekeningen en boekingen van in- en verkopen. En ook met de waardering van voorraden. Voorraden kunnen gewaardeerd worden tegen de werkelijke inkoopprijs, maar ook tegen een verwachte gemiddelde inkoopprijs. We hebben het dan over de methode van de vaste verrekenprijs. Verschillen met de werkelijke inkoopprijs zijn prijsverschillen die apart worden geadministreerd.

Leerdoelen

- Je kunt de totale brutowinst op de verkoop van producten berekenen.
- Je weet de methode van de vaste verrekenprijs (vvp) toe te passen.
- Je kunt voorraadverschillen berekenen.
- Je kunt prijsverschillen inkoop berekenen.

1.2 Waardering van de voorraden en berekening van de brutowinst

Om de brutowinst op verkopen te bepalen, gebruiken we de grootboekrekeningen:

- 8000 Kostprijs verkopen, en
- 8500 Opbrengst verkopen hoog en/of 8510 Opbrengst verkopen laag.

De inkoopprijs van de verkopen is daarbij altijd gegeven.

Voorbeeld

Op een verkoopfactuur van een verkochte en afgeleverde partij goederen staat onderstaande slotregel vermeld:

Verkoopprijs goederen	€	40.000	
Btw 21%		8.400	+
Factuurbedrag	€	<u>48.400</u>	

De inkoopprijs van de verkochte partij is € 25.000.

Gevraagd

1. Geef de journaalposten van deze verkoopfactuur.
2. Bereken de brutowinst op deze verkoop.

Uitwerking

1.	Datum	Stuknr.	Nummer en naam grootboekrekening	Debet	Credit
			1300 Debiteuren	€ 48.400	
			aan 8500 Opbrengst verkopen hoog		€ 40.000
			aan 1630 Te betalen btw hoog		8.400

Datum	Stuknr.	Nummer en naam grootboekrekening	Debet	Credit
		8000 Kostprijs verkopen	€ 25.000	
		aan 7000 Voorraad goederen		€ 25.000

2. De brutowinst bepalen we door het bedrag van de rekening Opbrengst verkopen hoog te verminderen met het bedrag van de rekening Kostprijs verkopen:

8500 Opbrengst verkopen hoog	€	40.000	
8000 Kostprijs verkopen		25.000	—
Brutowinst	€	15.000	

Als we de verkoop op deze manier in het grootboek verwerken, resulteert dit in onderstaand boekingsschema.

1300 Debiteuren	8500 Opbrengst verkopen hoog	8000 Kostprijs verkopen
48.400	40.000	25.000
	Brutowinst	
	15.000	
1630 Te betalen btw hoog	7000 Voorraad goederen	
8.400	25.000	

Een grootboekrekening uit bovenstaand grootboek is:

- een rekening van bezit (de rekeningen 1300 en 7000), of
- een rekening van schuld (rekening 1630), of
- een resultaat (de rekeningen 8000 en 8500).

Btw hoog en btw laag

We zijn bij dit voorbeeld uitgegaan van opbrengst die belast is met het hoge btw tarief van 21%. We hanteren daarom de grootboekrekeningen 1630 en 8500. Op het moment dat het een opbrengst betreft die belast is met 9% gebruiken we de grootboekrekeningen 1620 Te betalen btw laag en 8510 Opbrengst verkopen laag.

De saldi van de rekeningen van bezit of schuld (1300, 1630 en 7000) gaan naar de balans; het zijn dus balansrekeningen.

Bij de rekeningen 8000 en 8500 is er sprake van een resultaat. Deze rekeningen zijn beide een hulprekening van het eigen vermogen en we noemen deze rekeningen dan ook resultaatrekeningen (winst-en-verliesrekeningen).

Vervolg voorbeeld

De gedeeltelijke kolommenbalans na de verkoopfactuur ziet er dan als volgt uit.

Gedeeltelijke kolommenbalans (x € 1)

Grootboekrekening	Proefbalans		Saldibalans		W/V-rekening		Balans	
	D	C	D	C	D	C	D	C
1300	48.400		48.400				48.400	
1630		8.400		8.400				8.400
7000		25.000		25.000				25.000
8000	25.000				25.000			
8500		40.000		40.000		40.000		

1.3 Voorraadwaardering tegen vaste verrekenprijs en prijsverschillen

Een onderneming die de methode van de vaste verrekenprijs (vvp) toepast, hanteert een vaste gemiddelde inkoopprijs per product afzonderlijk. Zo kan een bedrijf de vaste verrekenprijs van een product vaststellen op bijvoorbeeld € 8. Dit is een schatting van de verwachte gemiddelde inkoopprijs voor een komende periode, meestal een jaar. We moeten dan voor het jaar in kwestie de rekening 7000 Voorraad goederen steeds tegen deze vaste verrekenprijs administreren.

Een **vaste verrekenprijs** is een gewogen gemiddelde prijs. Dit betekent dat er rekening wordt gehouden met de verwachte hoeveelheden die tegen een verwachte prijs worden gekocht. Alle ontvangsten en afleveringen worden tegen vaste verrekenprijs geboekt.

Voorbeeld

Handelsonderneming Ven verwacht de volgende hoeveelheden Ray in te kopen:

- 5000 producten Ray à € 28
- 5000 producten Ray à € 24
- 4000 producten Ray à € 26.

Gevraagd

Bereken de vaste verrekenprijs per product Ray voor het komende jaar.

Uitwerking

$$\frac{5000 \times € 28 + 5000 \times € 24 + 4000 \times € 26}{5000 + 5000 + 4000} = € 26$$

Als de onderneming het product Ray koopt, wordt dit product niet tegen de werkelijke inkoopprijs, maar tegen de vvp in de voorraad opgenomen.

De vaste verrekenprijs van een product en de daadwerkelijke inkoopprijs zullen vaak niet aan elkaar gelijk zijn. Het verschil tussen de werkelijke inkoopprijs en de vaste verrekenprijs boeken we op de rekening 7600 Prijsverschillen inkoop.

Samengevat

- Rekening 7000 Voorraad goederen wordt gedebiteerd of gecrediteerd tegen vvp.
- Als de werkelijke inkoopprijs afwijkt van de vvp, debiteren of crediteren we de rekening 7600 Prijsverschillen inkoop voor het verschil tussen de vvp en de werkelijke inkoopprijs.

Er kan sprake zijn van een:

- **voordelig prijsverschil**
De werkelijke inkoopprijs is lager dan de vvp.
- **nadelig prijsverschil**
De werkelijke inkoopprijs is hoger dan de vvp.

Inkoopfacturen en verkoopfacturen

Vervolg voorbeeld

Handelsonderneming Ven ontvangt op 4 mei een inkoopfactuur. Het slot van de factuur is hieronder weergegeven:

2000 stuks Ray à € 24	€	48.000	
Btw 21%		10.080	+
Factuurprijs	€	<u>58.080</u>	

De vaste verrekenprijs voor artikel Ray bedraagt € 26.

Gevraagd

Maak de journaalpost uit het inkoopboek.

Uitwerking

Journaalpost inkoopboek:

Datum	Stuknr.	Nummer en naam grootboekrekening	Debet	Credit
		7000 Voorraad goederen (vvp)	€ 52.000	
		1610 Te vorderen btw hoog	10.080	
		aan 1400 Crediteuren		€ 58.080
		aan 7600 Prijsverschillen inkoop (€ 52.000 — € 48.000)		4.000

De onderneming slaat de goederen in het magazijn op tegen een vaste verrekenprijs van € 26. De rekening 7000 Voorraad goederen moeten we dan ook debiteren voor € 52.000 (2000 × € 26).